منداڵانی باخچەوهۆنراوه ...عەلی حەمەڕەشید بەرزنجی

دەمێکە وەك نوسەرێك لە بواری ئەدەبی منداڵاندا و مامۆستا و خەمخۆرێکی پەروەردەیی ئەو دنیا جوان و بێگەردەی منداڵ،لەهەوڵدام تا بە چەپکێك هۆنراوەی تایبەت بۆ قۆناغی (باخچەی منداڵان) ئامادەبکەم و وەك دیارییەك لە شێوەی کتێبێکدا پێشکەشیان بکەم.پێشتر چەندین هۆنراوەی تایبەتمان بۆ نوسیبوون و هەندێکیان لە گۆڤارە تایبەتەکانی منداڵان و هەندێکیشیان لەو کتێب و نامێلکانەی کە بۆ منداڵانم بە چاپ گەیاندبوو بڵاوم کردوونەتەوە.لە باخچەکاندا کاریان لەسەر کراوە و ئاوازیان بۆ دانراون.دواتریش هەندێکی تر و تایبەتتر و سەردەمییانەم نوسی.کە لە ئەنجامدا بوون بە کتێبێك.بەڵام پێش ئەوەی کە ڕۆشنایی چاپ ببینێت و بگاتە بەر دیدە و دڵی منداڵان و مامۆستایان و خەمخۆران،ویستم هەندێکیان لێرەوە بە ئێوە ئاشنا بکەم،بۆ ئەوەی بەبینینی ئەم ئاسۆیە سەرنج و تێبینییەکانی ئێوەش ڕەنگین و ڕازاوەتری بکات . لێرەدا کۆمەڵێك هۆنراوەی تایبەت بە باخچە و ناوی باخچە و ژووری باخچە دەخەمە ڕوو بەو مەبەستەی خزمەتێکی بچوك بە منداڵانی ناسك و نەشمیلەی باخچەی منداڵان بکەم و سەرەتایەکیش بێت بۆ دروست بوونی پڕۆگرامێکی لێوان□و لە هۆنراوەی پەروەردەیی و فێرکاری و گونجاو تا مامۆستایانی باخچە سودی لێوەربگرن و بەکاریان به□□نن بۆ منداڵانی باخچەکانیان.وەك دەزانین (باخچەی منداڵان دەزگایەکی پەروەردەیی تایبەت بە مداڵانی قۆناغی پاش دایەنگە و پێش چوونە قوتابخانەیە). لە ڕاستیدا منداڵانی باخچەی منداڵان، پێویستییەکی زۆریان بە هۆنراوە و چیرۆکی تایبەت بە خۆیان هەیە ، تا چێژی لێوەربگرن و لە هەمان کاتیشدا هەندێك زانیاری لێوە فێرببن ، تا لەڕێی بابە و دایە و مامۆستایانی دڵسۆزی باخچەوە بگات بە گوێی ئەو منداڵانەی کە بە پەرۆشەوە لە باخچەی منداڵان چاوەڕوانن و ئامادەن بۆ وەرگرتنی ئەم جۆرە هۆنراوە و چیرۆکانە.بۆیە روویان تێدەکەم و دەڵێم:

منداڵە نەشمیلەکان.....گوڵخونچە وردیلەکان
دیاریم پێیە بۆ ئێوە....بۆ خۆشی و خەندەی لێوە
هۆنراوەی خۆش و شیرین....دەتانخاتە پێکەنین
دەتوانن بە گۆرانی.....بێڵێن بە شادمانی
بە سەما و یاری کردن....تا هەمیشە دڵخۆشبن

سەرچاوەی زانیارییە....بە سوودترین دیارییە
بۆ ناوی باخچە چەند هۆنراوەیەك دەنوسم ،ئەم هۆنراوەیە بەناوی (باخچەی منداڵانی بەندێر)کە بەشێوەیەك نوسیومە کە دەتوانرێت بۆ هەر باخچەیەکی تریش بەکار بهێنرێت کە ناوی باخچەکە دوو بڕگەیی بێت.

باخچەی (بەندێر)

باخچەی (بەندێر)،خۆشە و دڵگیر.....ڕازاوەیە بۆ ئێمەی ژیر
مەڵبەندێکە بۆ زانیاری....بۆمان بۆتە شاری یاری
بۆ چیرۆکی باش و بەسوود.بۆ هۆنراوەی خۆش و سرود
بۆ ئۆپەرێت، گۆرانی زۆر....فیلم کارتۆنی جۆراوجۆر
بۆ کێشانی وێنەی جوان جوان....بۆ دیدەنی و گەشت و سەیران
باخچە وەکو ماڵی خۆمان....خۆشترین جێگایە بۆمان
سۆز و ناز و میهرەبانی....مامۆستا ئازیزەکانی
بۆ ئێمەی خونچە پێویستن....بۆیە لامان خۆشەویستن

ئەمەش هۆنراوەیەکی تر کە هەموو باخچەیەکی منداڵان دەتوانێت بەکاری بهێنێت و ئاوازی بۆ دابنێت و بە گۆرانی منداڵانی باخچەکە بیڵێنەوە.

باخچەی منداڵان

لە باخچەی منداڵانم....وەك گوڵ ناسك و جوانم
ئەو مامۆستانەی لەوێن....وەك چاوم خۆشم دەوێن
میهرەبان و دڵسۆزن....بۆ منداڵی وەکو من
زانیاری و ئامۆژگاری....چالاکی خۆش و یاری
دیاری جوان و رازاوەن....پێشکەشی ئێمەی دەکەن
بۆیە ئێمەی جوان و گوڵ....سوپاسیان دەکەین بە دڵ

بۆ بەخێرهاتن و پێشوازی لە میوان و ئەو کەسانەی کە سەردانی باخچە دەکەن دەتوانرێت مامۆستای مۆزیك ئەم هۆنراوەیە ئامادە بکات و گروپێك لە منداڵان بیڵێن.

ئاوازی شادی

ئەمڕۆ ئێمە دڵخۆشین....خەندەمان لەسەر لێوە
ئەها چەند جوان وەستاوین....بۆ پێشوازی لە ئێوە
دەنگی ناسك و خۆشمان....سۆز و ئاوازی جیایە
پێشکەش بە ئێوەی دەکەین....هەر دەڵێی مۆسیقایە
دەڵێین یاخوا بەخێر بێن....دڵخۆشین کە ئێوە دێن
بمان بینن چالاکین....ڕۆح سوك و دەرون پاکین
تەماشاکەن چەند جوانین....هێی بەختیاری ژیانین
ئێمە هەردەم ئاسوودەین......بۆیە وا دەم بە خەندەین

هەروەها ئەم هۆنراوەیەش بۆ هەمان مەبەست بەکار دێت.

بەخێرهاتن
بەخێرهاتن هەر هەمووان...بۆ ناو باخچەی منداڵان
بۆ بینینی ڤیستیڤاڵ.....چالاکی ئێمەی منداڵ
وا بۆ پێشوازی ئێوە....گشت وەستاوین بە پێوە
چالاکیمان ئەنوێنین....بوونیشمان ئەسەلمێنین
پێتان ئەڵێین بەخێربێن...دڵخۆشین کە ئێوە دێن
میوانی ئێمەی خونچەن....دڵسۆزیتان دەردەخەن

ئەم هۆنراوەیەش بۆ کۆتایی ساڵی بەکار دەهێنرێت ، کە منداڵان کۆتایی بە باخچە دەهێنن و ئامادە دەبن بۆ ئەوەی کە بۆ ساڵی دواتر بچنە قوتابخانە.

سوپاس و ماڵئاوایی
سوپاسێکی بێ پایان...بۆ دادە و مامۆستا گیان
کارمەندانی باخچەکەم...سوپاسی ئێوەش ئەکەم
ئەو دوو ساڵەی لێرە بووم....لە باخچە ئەستێرە بووم
ماڵی سۆز و ئەوین بوو...شاری یاری ڕەنگین بوو
بۆیە دەڵێم باخچەکەم...هەرگیز لە یادت ناکەم
باخچەی خونچەی جوان جوانی...نیشتمانی گوڵانی
بۆ پەروەردە و زانیاری....وەکو ئەستێرە دیاری
وا ئەمساڵیش تەواو بوو.....پۆلێك خونچەی تر دەرچوو
لە قۆناغی کۆتایی...بە خۆشی و دڵنیایی
دەڕۆن بۆ قوتابخانە...دڵیان زۆر شادمانە

ئەمەش منداڵانی باخچە دەتوانن وەك گۆرانی بیڵێن و بە هەموو باخچەیکیش گونجاوە.

باخچەکەم
باخچەکەم سەیرانگایە...لام خۆشترین جێگایە
پڕ یاری جۆراوجۆرە....یاری دەکەین بە نۆرە
مامۆستاکان ڕووخۆشن...بۆ خۆشیم بە پەرۆشن
هەتا بڵێی دڵسۆزن.....خۆشەویست و بە سۆزن

ڕۆژی ئەوانم لایە....خۆشم دەوێن وەك دایە
مامۆستایانی باخچەی منداڵان ئەو دڵسۆز و خومخۆرە ماندووانەن کە کارێکی گەورە و گرانیان لە ئەستۆدایە ،بۆیە ئەم هۆنراوەیەم بەتایبەتی بۆ ئەوان نوسیوە کە منداڵان بە دەنگە ناسك و خۆشەکانیا بۆ مامۆستاکانیانی بڵێن بە ئاوازێکی خۆش بیڵێن.

مامۆستا

مامۆستا شیرینەکەم....هاندەری هیواو خۆزگەم
تۆ بۆ ئێمەی وەك خونچە....تیشکی خۆری لە باخچە
بە خۆشەویستی و سۆزت....بە کاری زۆر پیرۆزت
شتی جوانمان فێر دەکەی....هۆش و بیرمان تێر دەکەی
تا ئێمەی بچکۆلانە.....لەم باخچە خۆش و جوانە
گورج و گۆڵ و چالاك بین.....ڕوو لە ئاسۆی ڕووناك بین

نەورۆز یەکێکە لەو بۆنەکان کە منداڵان بەخۆشییەوە بەشداری تیا دەکەن .بۆیە واباشە کە ئێمەش وەك نوسەری بواری ئەدەبی منداڵان هۆنراوەی تایبەت بەخۆیان و لە ئاستی تەمەنی ئەواندا بێت ئامادە بکەین بۆیان تا لەو کاتانەدا بە دەنگە ناسو خۆشەکانیان بیڵێن.

شادی

وا نەورۆزە و ئامادەم.....بەشداری ئاهەنگ بکەم
ئەی ئێوە منتان دیوە....جلی کوردیم پۆشیوە
شاد و ئاسودە دیارم....وەك نێرگزی بەهارم
ئێوەی بچکۆلەش وەك من....هەتا شاد و دڵخۆش بن
ئامادە بن بە جوانی.....بەخۆشی و شادمانی
لەو جەژنەدا بەشدار بن....تا ئاسودە و بەختیار بن

گۆرانی بۆ نیشتمان و بۆ کوردستان یەکێکە لەو پێویستییانەی کە واباشە منداڵانی کوردی پێ گۆش بکرێت .منیش ئەم هۆنراوەیەم بۆ ئەو مەبەستە نوسیوە.

خۆشترین نیشتمان

ئەم کوردستانە جوانە....بۆ ئێمەی بچکۆلانە
خۆشترین نیشتمانە
ئاڵاکەی شەکاوەیە....چوار رەنگی رازاوەیە
دڵمان پێی کراوەیە
ئاو و هەوای سازگاری.....باخچە و گوڵ و گوڵزاری
بوون بە مایەی بەختیاری
دەی دەی وەرن بۆ وەستان....گۆرانی بڵێین هەمووان
بڵێین بژی کوردستان

هاندانی منداڵ زۆر گرنگە و دەتوانرێت لەو ڕێگایەوە وا لە منداڵ بکرێت کە حەز و خولیا و بەهرەکانی گەشە بکات و بەرەو پێش بچێت و

له هەمان كاتیشدا خۆشی بە منداڵ ببەخشێت.ئەمەش هۆنراوەیەك لەو بارەیەوە.

ئافەرین

چەندە خۆشە ئافـــەرین....دەمانخاتە پێكـــــەنین
كە زیرەك و وریــــا بین....بە دڵی مامۆســــتا بین
مامۆستاش هەموو كاتێ....ئافـــــەرینمان دەداتێ

لە قوتابخانەدا پۆلمان هەیە، بەڵام لە باخچەی منداڵاندا ژوورمان هەیە و هەر ژوورەش ناوی تایبەتی خۆی هەیە.زۆر جار لە باخچەكاندا هــــەر بەنــــاوی میوەكـــــانەوە ژوورەكانیــــان نــــاو ناوە(هەنار، پرتەقاڵ،ســێو،هەرمێ،شیلك،مۆز.......)من لێـــرەدا هـــاتووم هەندێك ناوی ترم بۆ ژوورەكان داناوە و كردوومن بە هۆنراوە كە ئەوانیــش بریتیــن لــە (باران،بەرسـیلە،پشیلە،كانی،كەمانچە،عود، پیانۆ،گێزەر......) بەو هیوایەی كە توانیبێتم كارێكم كردبێت كە دووبارە بوونەوە و سواوی لەو ناوانەدا نەبێت و نوێكاری تیا بەكار بهێنم.

ژووری باران

چەند خۆشە ژووری باران....بۆ ئێمەی وردیلە و جوان
جێگەی سەمـــاو یارییە.....جێی وانــــە و زانیارییە
مامۆستاكان دڵســــۆزن......میهرەبان و بەســـــۆزن
روخۆش و لێو بەخەندەن....یاری خۆشمان فێر دەكەن
رۆژانە دایان نـــــاوە.....بە چیرۆك و هـــــۆنراوە
باشترین ئامۆژگـــــاری.....بۆمان بكەن بە دیـــــاری

ژووری بەرسیلە

ئای چەند جوان و نەشمیلەین......خونچەی ژووری بەرسیلەین
ئەم ژوورە بۆ ئێمەی جوان......جێگەی خۆشییە و سەیران
بۆ فێربوون و زانیـــــاری......یان بۆ گۆرانی و یـــــاری
بۆ چیرۆك و هـــــۆنراوە......لە لایەن مامـــــۆستاوە
كە رۆژانە بە دیـــــاری......وەك وانە و ئامۆژگـــاری
پێشكەش بە ئێمەی دەكەن......تا بەرە و پێشمان ببـــەن

ژووری پشیلە

ئێمەی ورد و نەشمیلە......واین لە ژووری پشیلە
دڵشاد و لێو بە خەندەین....سەیری چەندە ئاسودەین
دەم بە گۆرانی خۆشین......وریا و ژیر و روخۆشین

ژووری كەناری

خونچە گوڵی بێندارین......وا لە ژووری كەنارین
لێو بە خەندە و چالاكین......یاریی دەكەین دڵپاكین

دڵمان شاده و بەختیارین....خنچەی ژووری کەنارین
ژووری ئاسك
خونچەی جوان و ناسکین.....وا له ژووری ئاسکین
روخۆش و لێو بە خەندەین......دڵ پڕ له هیوا و خۆزگەین
چالاك و ژیر و وریاین.....خۆشەویستی مامۆستاین
ژووری نەورۆز
لە باخچه ژووری نەورۆز....پڕ پڕه لە شادی و سۆز
وەکو سەیرانگه وایە....پڕ له خونچەی ساوایه
جۆی یارییه بۆ هەمووان....ڕازاوه و خۆشه لامان
هۆنراوه و چیرۆکی جوان....دیاری دەستی مامۆستان
ژووری پاساری
خونچەی ژووری پاسارین.....خەریکی سەما و یارین
بە خۆشی دێین و دەڕۆین....زۆر هێمن و لەسەرخۆین
وەك پاساری ئێسك سوك....ئێمەی وردیله و بچوك
گۆرانی دەڵێین بۆ ژین....چونکه شاد و دڵخۆشین
ژووری ماسی
حەز دەکەیت من بناسی....وەره بۆ ژووری ماسی
تا چالاکیم ببینی....زۆر بە جوان و شیرینی
شارەزا بیت لە توانام....بزانیت بەهره و خولیام
لەسایەی مامۆستاوه....کە چۆن گەشەی پێداوه
لەوێ زۆر شادمانم...لەگەڵ گشت هاوڕێکانم
ژووری هەتاو
خونچەی ژووری هەتاوین.....وەك خۆر پرشنگ دەهاوین
ئەو کاتانەی لە باخچەین....دڵخۆش و لێو بە خەندەین
مامۆستای دڵ میهرەبان....کە دێته ژوور بۆ لامان
گەنجینەی زانیارییه....وانەکەی هەر یارییه
جارێك چیرۆکی بەسود....جارێك هۆنراوه و سرود
جارێك سەما و گۆرانی ....لەپێش نانی بەیانی
جارجارێکیش بە وردی....فیلم کارتۆنی کوردی
هەر لە ژوورەکەی خۆمان......دەکاته دیاری بۆمان
ژووری مانگ
ئەم ژووره خۆش و جوانە....بۆ ئێمەی نەشمیلانە
دنیایەکی بەرینە....بۆیە لامان شیرینە
ژووری مانگی پڕ دەڕۆن....زۆر حەز دەکەین ئێوەش بۆن
تا بزانن ئێمە چین....لەم ژووره چۆن فێر دەبین
بە هەوڵی مامۆستاکان....کە وەك خۆری باخچە وان
بۆ ئێمە زۆر دڵسۆزن.....کانی و سەرچاوەی سۆزن

ژووری خۆر

گوڵخونچەی ژووری خۆرین….بۆندار و جۆراوجۆرین

خاوەن بەهرە و چالاکین….روو لە ئاسۆی روناکین

ژوورەکەمان وەك خۆمان….ڕازاوەتەوە بۆمان

وەکو پێشانگا وایە….وێنەی جوان جوانی تیایە

دیوارەکان نەخشاون….تابلۆیەکی تەواون

ئەم ژووره وەك خۆر روونە….مەڵبەندێکی فێربوون

ژووری هەور

گوڵخونچەی ژووری هەورین…..هاوڕێی باران و بەفرین

ئەم ژووره بۆ ئێمەی جوان……دنیایەکە فراوان

بۆ گۆرانی و یاریی زۆر…..بۆ چالاکی جۆراوجۆر

بۆ چیرۆك و هۆنراوە…..لەلایەن مامۆستاوە

خۆشترین جێیە بۆمان….دڵگیرە وەکو خۆمان

ژووری بەفر

گوڵخونچەی ژووری بەفرین….هاوڕێی باران و هەورین

ئەم ژووره بۆ ئێمەی ژیر….. ڕازاوە و خۆشە و دڵگیر

دیوارەکان نەخشاون…..تابلۆی پیا هەڵواسراون

منداڵ بۆ یاریی کردن…..هەرچییەکی پێویست بن

لە ژووری بەفرا هەیە…..هەر هەمووی ئامادەیە

چیرۆك و هۆنراوەی جوان……دیاریی دەستی مامۆستان

ژووری ئەستێره

خونچەی ژووری ئەستێرەین……زۆر دڵخۆشین کە لێرەین

ژوورەکەمان ڕاستەوخۆ…..بووە بە تەختەی شانۆ

یاریگای چالاکییە…..سەرچاوەی ڕوناکییە

لەم ژوورە دیوارەکان …..پڕن لە وێنەی جوان جوان

کەوا مامۆستای دڵسۆز …..کێشاونی بەهەست و سۆز

وانەکانی ڕازاوەن…..پڕ چیرۆك و هۆنراوەن

گۆرانی و مۆسیقایە….. یاری خۆش و سەمایە

ژووری سمۆرە

سەیری ژووری سمۆرە……پڕ خونچەی هەمەجۆرە

بە تابلۆی جوان و دڵگیر…..نەخشاوە بۆ ئێمەی ژیر

هێندە خۆش و ڕەنگینە….بۆیە لامان شیرینە

مامۆستا بە زانیاری…..بە گۆرانی و بە یاری

وەك هاوڕێیەکی ڕۆحسوك…..دێ بۆ لای ئێمەی بچوك

ژووری گێزەر

ژووری(گێزەر) لە باخچە….پڕە لە گوڵی خونچە

ژوورەکەش وەك خونچەکان…..بۆنخۆشە و ڕازاوە و جوان

لەوێ هـــــەرچی دیوارە......پڕ لە نەخش و نیگـــارە
کە بۆ ئەو ژوورە دەچـــین......زۆر ئاسودە و دڵخۆشـــین
مامۆستا گیان بە جـوانی ....زۆر بە نـــەرم و نیانی
زانیاریمان فێر دەکـــات......خۆشی بە دڵمـــان دەدات
ژووری کەمانچە
زۆر دڵخـــۆشین لە باخچـەین....خونچـەی ژووری کەمانچـەین
ئـای کـــە رازاوە و خۆشـــە.....بۆ ئێمـــەی جگـەرگۆشـــە
مامۆســـتا بـە شـــیرینی....ســــــــۆز و ناز و ئەوینی
لەگـــەڵ یـــاری و زانیاری....بۆمـــان دەکـــات بە دیاری
ئێمـــەش بە شادمـــانی.....بە ئـــــاواز و گـــــۆرانی
دۆ، رێ، می، فا،صۆل، لا، سی....دەڵێینەوە بـــە خـــۆشی
ژووری پیانۆ
گوڵخونچەی ژووری پیانۆین....نەشمیلانە و لەســەرخۆین
ژوورەکـــەمـــان بە تابلۆ......تابلۆی کەمانچـــە و پیانۆ
لەگەڵ درەخـت و روبـــار......گـوڵ و بـاڵندە و گیانـدار
چیـــا و دەشت و دۆڵ و گـرد.....شار و گوند و کانی و پـرد
کەســـایەتی کـارتـۆنی.....تۆم و جیری یـان جـــۆنی
ئەمەندە جوان نەخشـاون.....بۆ ئێمـــەی گـوڵ کـــراون
مامۆستاش بە دڵســـۆزی.....بە خۆشەویستی و ســـۆزی
بـــە چیرۆك و هـــۆنراوە .....زیــــاتر خۆشی پێداوە
ژووری عود
گوڵخونچەین لە ژووری عود.....دەم بە گۆرانی و ســــرود
یاری دەکـــــەین پێکەوە......بـــە دڵێکی خـــــۆشەوە
مامۆستای دڵسۆز و چـــاك.....هەروەکو خـــۆری رونـــاك
ســۆزی پێمـــان بەخشیوە......ژوورەکـــــەی داپۆشیوە
بۆ هـــــەرلایەك بڕوانی......ڕەنگینە و پڕ لە جـــوانی
رازاوەیە و پرشنگــــدار.... نــەخشێنراوە بە نیگـــار
ژووری گۆڤار
خونچەی ژووری گۆڤـارین......نەشمـیلانە و نـــازدارین
وریا و ژیـــــر و چـالاکین......لێو بە خـــەندە و دڵپاکین
ژوورەکەمـــان وەك گۆڤار......ڕەنگینە و ڕازاوە و دیـــار
شـــانۆیە بۆ نوانـــدن......جێیە بۆ یاری کـــــردن
چیرۆك و هۆنراوەی جوان.......وەکو دیاری مـــامۆستان
پێشکەش بە ئێمەی دەکەن......خۆشی بە دڵمـــان دەدەن
ژووری کانی
گوڵخونچەی ژووری (کانی) ین.....سەرچـــــاوەی ئـــاوەدانین
بە ئـــــــاواز و مۆســـیقا.....بە گـــــۆرانی و بە قـــاقـــا

ژوورەکەمان پڕ دەکەین....خۆشی بە دڵمان دەدەین
دیوارێکی ئەم ژوورە....سەوز و زەرد ،سپی و سورە
بوون بە ئاڵای کوردستان......تا بیناسین ئێمەی جوان

لێرەدا هاتووم وەك کارێکی نوێ و ئەنجام نەدراو پێشتر ئەم هۆنراوانەم نوسیوە بەناوی میوانی ژوور کە دڵنیام لەگەڵ زانیاری دا چێژ و خۆشیش بە منداڵانی باخچە دەبەخشێت.

میوانی ژوور 1

چۆلەکەیەکی بچوك......لە دەرگای دا بە دەنوك
من چووم و کردمەوە لێی...وتم ئازیز بەخێر بێی
بێ پێشوازی لە میوان......ژوور بوو بە چەپڵەڕێزان
وتی هاوڕێکانی من....زۆر حەزدەکەم دڵخۆشبن
ژوورەکەمان بە جوانی..پڕ بوو لە شادمانی
بە جریوە و گۆرانی...ئاوازێکمان پێکهانی
باخچە هەمووی پێی زانی

میوانی ژوور 2

ڕۆژێك کۆترێکی نەخشین......هات و سەردانی کردین
لە دەرگای ژوورەکەی داو......وتی هاوڕێیان سڵاو
چەند خۆشبوو بە گمەگم........وتی میوانتان دەبم
ئێمەش خێرا ، دەست و برد........بەخێرهاتنمان لێکرد
گمەگم و پێکەنین......سەما و خۆشی و هەڵپەڕین
ژوورەکەی پڕ کردبوو......ئای کە دڵخۆش بووین هەموو
پاشان دای لە شەقەی باڵ......ڕۆیشت لای ئێمەی منداڵ
چوو بۆ هێلانەکەی خۆی......کە وەك نیشتمانە بۆی

میوانی ژوور 3

ڕۆژێکیان کەوی کوێستان....هات بۆلامان بەسەردان
بەخێرهاتنمان لێکرد......قاقبەقاقی دەست پێکرد
مامۆستاش وەکو هەموو......لەگەڵماندا بەشدار بوو
وتی ئەم کەوە جوانە......کە لەلامان میوانە
بۆ ئەوەی دڵی شاد بێ...زۆر حەز دەکات ئازاد بێ
چیا و هەردی کوردستان....باخ و کێڵگە و دارستان
لە لای ئەم خۆشەویستن......بۆ ژیانی پێویستن

ئەوەی کە لە باخچەی منداڵاندا زیاتر سەرنج ڕاکێشە بەلای منداڵانەوە وێنەیە، بەتایبەتیش وێنەی کەسایەتییە کارتۆنییەکان و وێنەی گیانداران و باڵداران و سروشت.منیش لێرەدا ئەم هۆنراوەیەم لەشێوەی ئۆپەرێتێکدا داڕشتووە کە مامۆستا دەتوانێت سودی لێوەربگرێت و هەم ئاوای بۆ دابنێت و هەم دیواری باخچەکەی پێ نەخشینتر بکات.چونکە دەتوانین لە هەمان کاتیشدا زانیاری لەڕێی

وێنەکانەوە بە منداڵان ببەخشین.

دیوارەکانی باخچە

کۆرس:

باخچەکەمان ڕەنگینە... بۆیە لامان شیرینە

دیواری لەگشت لاوە...بە وێنەی جوان نەخشاوە

باران:

هەر کاتێك چوویتە ناوی...ئاسودەی بە تەواوی

سان:

وێنەی رازاوە و رەنگین...کۆتر و کەوی نەخشین

گوێی جوانی ڕەنگاو ڕەنگ... یان بۆق و ماسی و نەهەنگ

کارا:

کەڵەشێر و پاساری...توتی و فنس و کەناری

ئەسپ و زەڕافە و ئاسك... پەپولەی ناسك ناسك

پەیڕەو:

فیل و کەروێشك و مەیمون...کە خەریکی یاری بوون

مریشك و جوجەڵەی جوان...بەیەکەوە دەگەڕان

مراوی و قاز هێنرابوون...لە ناو ئاودا نەخشابوون

باران:

هێماکانی هاتوچۆ...تیایدا بوو بوون بە تابلۆ

ناز:

وێنەی وەرزەکانی ساڵ...وێنەی خێزان ،خانو،ماڵ

ژووری میوان ، هی نوستن ....هۆڵێکیش بۆ دانیشتن

لانە:

نابێت لە بیرمان بچێت... چێشتخانەش ژووری دەوێت

راز:

دوو ژووری تر پێویستن...کە لە ناو ماڵێدا هەبن

چونکە گرنگن تەواو...تەوالێت لەگەڵ گەرماو

ئاوان:

ژوورێکی تری تیایە...کە وەك گەنجینە وایە

بۆ کەلوپەل هەڵگرتن... پێویستی ماڵ تێکردن

ئارۆ:

گەڵا و ڕوەك و میوە... سەر دیواری تەنیوە

وێنەی کارتۆنیی ناسراو...تێکەڵ کراون تەواو

کۆرس:

وێنەی ئاڵای کوردستان...وا لە سەرووی هەموویان

لەسەر وێنەی گوند و شار...دەشەکێتەوە جار جار

ئەمەش چەند هێنراوەیەکی تر کە چێژو خۆشی بە منداڵانی باخچە

دەبەخشن و حەز دەکەن بەپەرۆشەوە گوێی لێبگرن و لەماوەیەکی کەمیشدا لەبەری بکەن.خۆ ئەگەر ئاوازێکی خۆشی بۆ دابنرێت زووتر لەبەری دەکەن.

خەونێك

لە خـــەونمدا ئەســـتێرە.....خـــۆی هـــاتبوو بۆ ئێرە
مـــاڵی ئێمـــەی دەزانی......هـــاتبوو بە میـــوانی
وتی من میـــوانی تـــۆم......بردم بۆ ژوورەکـــەی خـۆم
کە ژوورەکـــــەمی بینی.....بە قـــاقـــا و پێکـــەنینی
وتی دەست خۆش گوڵی جوان......سەرکـــەوتوو بیت لە ژیان

مەلەکردن

ڕۆژێك لە تاوی گەرمـــا.....جلم نەهێشت لەبەرمـــا
حەوزێکی مەلەمـــان بوو.....خۆم هـــەڵدایە ناوی زوو
(ئارۆ) ش وەکـــو مراوی.....هات خۆی هەڵدایە ناوی
کەوتینە مەلە و یـــاری.....شـــادی و خۆشی دەباری
دایکم وەك مامۆستا بـــوو.....لە نزیکمان وەستا بـــوو
یاریمان دەکـــرد بە ئاو.....فێنك بووینەوە تـــەواو
پاشان وەکـــو مەلەوان.....هاتینە دەر هەردووکمان
خۆمان گۆڕی دەستوبـــرد.....چووم سوپاسی دایکم کرد

هەندێك لە هۆنراوەکان لەگەڵ سادەییدا دێڕەکانی زۆرن بەڵام مامۆستا دەتوانێت وەکو ئۆپەرێتێکی بچوکی لێبکات و هەر منداڵ□ەی دێڕێك ێێت . ئەوسا ئاسانتر دەبێت و زووتریش لەبەری دەکەن و سەرجەم منا□□انی ژوورەکەش بەشداری تێدا دەکەن و لە کۆتاییشدا هەموویان هۆنراوەکە بەتەواوی لەبەر دەکەن چونکە دووبارە دەبێتەوە.....دایك ئـەو مرۆڤـە خۆشەویستەی کە هەموومـان خۆشمـان دەوێت و هەمیشـە بەبارانی سۆزوخۆشەویستی بێسنوری خۆی ئارامی و ئاسودەیی و خۆشی بە دڵەکانمان دەدا..دەبێت منا□□انی باخچە کە ماوەیەك رۆژانە لە دایکیان دووربن چۆن و چی بکەن..منیش لە روانگەی ئەوەوە ئەم هۆنراوەیەم نوسیوە کە دڵنیام چێژی تایبەتی خۆی دەبێت بۆ منا□□ان.

دایە

خۆشی نییە بگـــاتە......بـــۆن و ئامێزی دایـــە
ســـۆز و ماچی شیرینی.....شیلەی هەنگوینی تیایە
سـەرخستنە ســـەر ڕانی.....ئاســـودەیی و ئـــارامی
دەبەخشێ بە هەموومان.....شـــاد بین بەبەردەوامی
دەنگی بەسۆز و خـۆشی......مۆسیقای ســـروشتییە
خەندە و پێکەنینەکەی ......لـە ڕەنگ و وێنەی نییە
سـەرچاوەی هێز و تینە.....بۆ ئێمـــەی بچکـۆلانە
هیوامـان پێ دەبەخشێ......سـەرکـەوین لەم ژیانە

ئەم هێنراوانە تایبەت بوون بە منداڵانی باخچەی منداڵان و هەندێکیشیان پۆلەکانی یەك و دووی بنەڕەتیش بەپەرۆشەوە گوێی لێدەگرن و حەزی لێدەکەن.ئەوەی من لەم نوسینەمدا مەبەستم بوو لێرەدا ئەوەبوو کە کۆمەڵێك هێنراوەی وا بخەمە بەردەست مامۆستایانی باخچەی منداڵان هەروەها لەهەمان کاتیشدا دەستپێشخەرییەکیش بێت بۆ ئەوەی کە پڕۆگرامێك یان کتێبێك کە چەندین هێنراوەی لەم شێوانەی تیابێت ئامادە بکرێت و لەهەموو باخچەیەکدا هەبێت تا مامۆستایان بەپێی بەرنامە و پلانی خۆیان سودی لێوەربگرن .بێگومان دانانی کتێبێك یان کارێکی لەو شێوەیەش پێویستی بە لیژنەیەکی پسپۆڕ و شارەزا هەیە بۆ دیاریکردنی هێنراوە و چیرۆکەکان تا جوانترین و بەسودترین و گونجاوترینیان بۆ ئەو قۆناغە هەستیار و گرنگە هەڵبژێن

....